

Փոփոխական օդեր ըլլալու ատեն՝ տակի դիրտը կը պղտորի, իսկ օդին զուտ ու հանդարտ կը մնայ :

Երբոր օդը գեղեցիկ պիտի ըլլայ, տակի դիրտին վրայ գզած բրդի կամ բամպակի կտորներու պէս բաներ կ'երևան. իսկ օդին նոյնպէս զուտ կը մնայ :

Երբոր ան ծիւերը շատնան ու վեր ելլեն, և հեղանիւթը պղտորեն ու խռովեն, փոթորկի նշան է :

Երբոր հեղուկին երեսը բարակ մաշկ մը կը կապէ սառի պէս, և տակի դիրտը վեր կը բարձրանայ՝ անձրևի նշան է, իսկ ձմեռը՝ ձեան :

Նուրի կամ ամպի պէս նիւթը շատնայ նէ՝ փոթորկի նշան է : Իսկ երբոր տակի դիրտը երեսը կ'ելլէ, ու հեղուկը տակը պայծառ կը մնայ, գետ նաշարժի նշան է :

Երբոր դիրտը երկու կը բաժնուի, կէսը տակը կը մնայ, ու կէսը երեսը կ'ելլէ, ու մէջի հեղանիւթը զուտ ու մաքուր կը մնայ, երկրորդ օրը բոլոր անձրև կուգայ :

Ղանձերը Զարդելու հնարք :

Եթէ կտոր մը կուայաք՝ ըսուած փայտէն, և մանր ջարդելէդ ետքը ջրին մէջ եփէ. ան ջուրը մեղրի հետ խառնէ, ու պնակի մը մէջ լեցուցած դիր ան տեղը՝ ուր որ ձանձ շատ կայ : Ղանձերը ան անուշ մեղրը ուտելուն պէս՝ կը թունաւորուին, ու թմրած՝ ասդիս անդին կ'իյնան կը սատկին :

1 Լտ. Guajacum. Իս. Legno santo. ՏՄ. փեյ-լաճէր աղածը :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ,

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

(Ժ) Ե ցամաք ու ջրոյ երկրները հարգուս հրաւիրանէ Կարողութեանը համարելին վրայ, ինչ աղտոյցութիւն ունին :

Եթէ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ որ աշխարհիս ամէն մասերէն վեր է իրեն ամէն տեսակ յառաջագիմութեամբ, մանաւանդ գիտութեան և իմաստութեան մէջ ծաղկած ըլլալով, պատճառը ինչ է ըսենք նէ՝ իմաստուն աշխարհագէտները շատ բան կը զուրցեն, և ամէն ալ իրաւ կրնան ըլլալ : Եւ ճշմարիտ պատճառներէն մէկն ալ ան է, որ Ովկիանոսին երկու մեծամեծ թւերը, այսինքն Սիջերկրական և Պալմիկ ծովերը, և ասոնցմէ ձեւացած ծոցերը՝ Եւրոպայի ցամաքին մէջ մտած են, ու մէյմէկ ջրանցքի պէս՝ հարաւէն հիւսիս կը վազեն. և աս ծովերը թափող մեծամեծ գետեր կան՝ որոնց մէջ տարւոյն մեծ մասը նաւարկութիւն կ'ըլլայ, ու աշխարհիս հեռաւոր կողմերը կ'երթըցուի. մարդիկ ալ երկրիս զանազան բերքերը իրարու տանելով ու բերելով՝ իրարմէ նոր նոր գաղափարներ կը սորվին, խելքերնին կը բալլու. ուստի կը տեսնենք որ քաղաքականութիւնը ծովեզերեայ տեղուանք, գետերու բերան, և բարեբեր կղզիներու մէջ միշտ աւելի ծաղկած է վաճառականութեամբ՝ քան թէ չոր ցամաք երկիրներու մէջ :

Ինչո՞ւ համար այնչափ ծաղկած էր հին ատենի Եգիպտացոց քաղաքականութիւնը. — Եւ մեծ պատճառներէն մէկն էր՝ Եգիպտոս գետը, որուն երկու ծայրերը այլեւայլ ճիւղեր բաժնուած ըլլալով, անկէ զատ՝ ուրիշ ջրանցքներ ալ ունենալով՝ քաղաքներն ու աւանները իրարու հետ հաղորդակցութիւն ունէին. ասանկով վա-